

BESCHRIJVINGEN

*394-98 Middelnederlandse Regel van Benedictus in Latijns kapittelboek

Perkament; 237 bl.;¹⁾ 31x22,5 cm.; 2 kol.; meerdere handen; waarschijnlijk tussen 1373 en 1383.²⁾ F. 113r-145v, met de Middelnederlandse tekst, is van één hand (*littera textualis*).

Inhoud

F. 113r.a-145v.b: Regel van Benedictus:³⁾

f. 113r.a-114r.b: Inhoudsopgave (*Hier volghen de capiteelle op des heilechs vaders benedictus regule*).

f. 114r.b-145v.b: De tekst (*In den name ons heren Ihesus kersts Hier beghint de prologo in sente benedictus des heilechs vaders regule Amen .I.*). Inc. O sone hurke na dijns meesters ghebode. ende helde nederwert de ore dijne herten. ende ontfanc gherne de vermaninghe dijns goedertierens vaders.

Ed. (naar een ander handschrift): COUN 1980. Lit.: DE VOOYS 1903, p. 144; DE BRUIN 1970-1971, p. 20-22; COUN 1973, p. 271, 273-274; COUN 1980, p. 6, 50-51 en passim (zie register, p. 613); COUN 1997, p. 70.

Herkomst: Dit kapittelboek is waarschijnlijk geschreven in de Kartuis te Herne (KWAKKEL 2002) en was blijkens de inhoud bestemd voor de Benedictinessenabdij Sint Maria te Vorst (bij Brussel).⁴⁾ De huidige, laatmiddeleeuwse band is vervaardigd in Rooklooster (naamstempel op de band).⁵⁾

Geschiedenis: Waarschijnlijk bleef het handschrift in Vorst tot de opheffing van de abdij in 1796 door de Fransen. De codex wordt genoemd in de lijst *Manuscrits déposés dans le premier Cabinet, et qui ont été restitués par la France*,

¹⁾ Na f. 237, dat als dekblad heeft gefunctioneerd, maar thans van het plat is losgemaakt, is er nog een strook met een Middelnederlandse tekst (bindmateriaal: scharnier). Dat fragment wordt hierna apart beschreven.

²⁾ KWAKKEL 2002.

³⁾ Vertaling van de Bijbelvertaler van 1360.

⁴⁾ Het necrologium (f. 146r-236r) is dat van de abdij te Vorst. Ook de kalender (f. 1r-3v) is die van Vorst; op 5 oktober is er bijvoorbeeld de altaarwijding die ook in de Vorstse kalender van hs. Brussel KB 4431 voorkomt. Dat op 24 juni de H. Alena ontbreekt (COUN 1980, p. 44), is niet zo vreemd, want zij wordt niet op 24 juni gevierd, maar op de zondag ervoor (en dus niet op een vaste datum), vgl. hs. 4431 en hs. 3822-23.

⁵⁾ Oudergem; Reguliere kanunniken van de H. Augustinus.

uit 1826 (hs. 21589-90, f. 26r-59v, nr. 174). Hij vertoont echter niet het rode stempel van de Bibliothèque Nationale te Parijs.

Literatuur: BERLIÈRE 1899, p. 26; VAN DEN GHEYN 1901-1948, 1, p. 308-309, nr. 488; VERHEYDEN 1935, p. 154; *Monasticon Belge* IV, 1, p. 189; LOURDAUX-PERSOONS 1966, p. 72; *Bijdragen tot de bronnen* 1976, p. 619; *Monasticon Windeshemense* 1, p. 115; COUN 1973, p. 271, 273-276; COUN 1980, p. 40-53 (hs. V2) en passim (zie register, p. 613); *Benedictus* 1980, I, p. 224, 228, nr. 73; STOOKER-VERBEIJ 1997, I, p. 84, 88, 89, 160 en 272, II, nr. 1239; MURET 1998, p. 78; KWAKKEL 2002, p. 82-85, 203-204 en passim (zie register, p. 306); KWAKKEL 2003, p. 199, 203, 204 en 210; *Narrative Sources*, V040.

394-98, strook *Lekenspiegel* (fragment)

Een perkamenten strook uit een handschrift in twee kolommen, 30x9,5 cm. (oorspronkelijk niet veel hoger). De strook is verticaal uit het blad gesneden; er is één tekstkolom bewaard gebleven. Eén hand, littera textualis. Midden of derde kwart 14de eeuw.

Inhoud

[Jan van Boendale, *Lekenspiegel*, inleiding van boek III, vs. 2-20, inleiding van boek IV, vs. 1-22 (rectozijde), slot van de inhoudstafel van boek I, proloog van boek I, vs. 1-29 (versozijde)].⁶⁾

Lit.: *Kroniek* 715 (1973), nr. 36; JANSEN-SIEBEN 1989, nr. B500; SCHENKEL 1998, p. 155-156, n. 15; PITERS 2002, p. 52 en 63.

Herkomst: Onbekend.

Geschiedenis: De strook zat aanvankelijk op het achterplat van hs. 394-98 geplakt, onder het dekblad, met een kim om het laatste katern (een bifolium) gevouwen (scharnier). Is dit bindmateriaal in Rooklooster aangebracht (zie de beschrijving van hs. 394-98 hierboven)? De strook is thans wel van het plat losgemaakt, maar is nog steeds meegenaaid.

Op het moderne schutblad achterin hs. 394-98 is een notitie geplakt van de hand van Willem de Vreese over de inhoud van het fragment, gedateerd 23-6-1902.

Literatuur: VAN DEN GHEYN 1901-1948, 1, p. 308-309, nr. 488; COUN 1980, p. 41-42; KWAKKEL 2002, p. 203; PITERS 2002, p. 63.

1405 *Der vader boec; Verba seniorum*

Papier; 313 bl.; 28x20 cm.; 2 kol.; één hand, littera hybrida (niet helemaal zuiver); laatste kwart 15de eeuw.

Inhoud

⁶⁾ Overeenkomend met ed. DE VRIES 1844-1848, dl. 3, p. 7-8 en p. 227-228, dl. 1, p. 9-11.